

Moutstockje

nr 3

Januari 1987

1

nr 3
jan. 87

- Jan '86 Biende + opening Koutelhof 12-9-1986
- Bier op het Kaas: biemusea + biemusea + hekomst woord beer
- Welk beer bij welk gerecht? / kalorieën
- Beer en Kaas:
- Hoegaarden beer: Dronjon
- De brouwers van Hoegaarden (vervolg)
b2 + brouwen 1800

driemaandelijks Jan.'87
VERANTWOORDELIJKE UITGEVER
E. GROOTEN
O. LEUVENSESTR. 41 TIENEN N:3

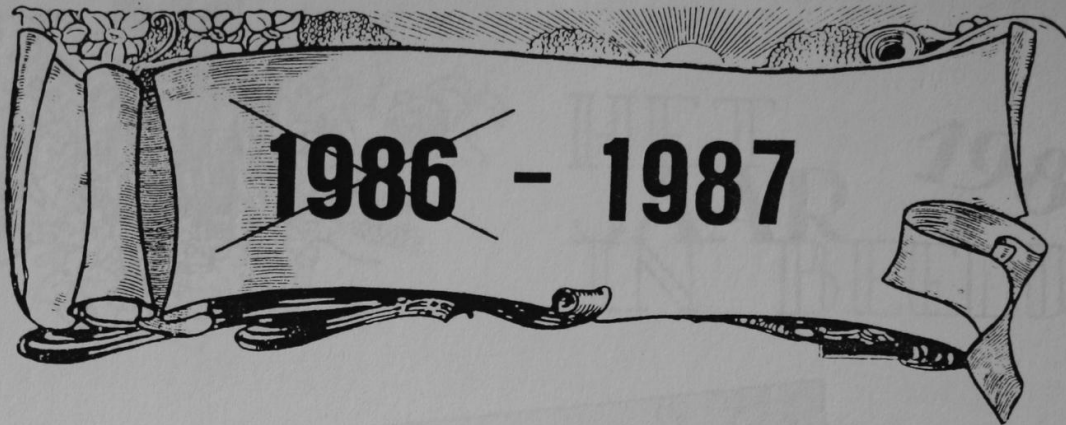
't moutstockje

Tijdschrift over Bierfolklore

die edele orde vanden moutstock

Bierwoordenboek | Plekman | Dronjon | Gerecht
Museum | ingehouden

hoegaarden

Het Jaar van het Bier is voorbij, het was een jaar waar veel over het Bier is geschreven en vele activiteiten hebben plaats gehad. Het BIER stond in de belangstelling. Nu gaan we naar 1987 een jaar waar onze Bier- en Brouwersgilde haar 15 jaar heroprichting viert.

" Die Edele Orde vanden Moutstock " een oude naam maar nog vol leven en nog echte volkskunde, met andere woorden "Die Edele Orde vanden Moutstock" is folklore, volkskunst en folklore is niet op te graven, folklore is niet te koop, folklore is niet te beschrijven.

DE folklore moet men beleven of nog beter MEEBELEVEN.

De Hoegaardse Bier- en Brouwersgilde is een kostbare erfenis uit het verleden, die we niet kunnen tentoonstellen en niet kunnen bewaren in een oude kist op de zolder. Het is een erfenis waar men moet mee leven.

Maar onze Edele Orde kan alleen levend gemaakt worden door U, door mee te doen en dat is het wat we voor 1987 willen nastreven.

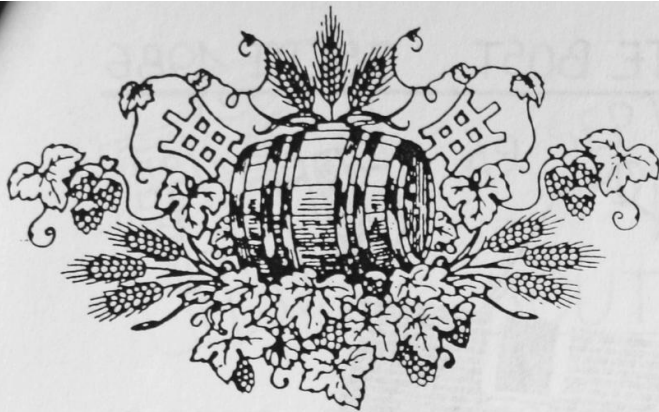
1987 HET JAAR VAN HET HOEGAARDS BIER

Als Edelvrouwe en Ridder, hebt U een taak te vervullen, namelijk die folklore beleven en also uw Orde helpen uitbouwen. U bent de schakel in de keten, en die ene schakel kan en wil de Biergilde niet missen.

Ik hoop U dan ook op onze talrijke activiteiten tijdens het jaar 1987 te mogen begroeten en wens U en uw familie een voorspoedig 1987.

De Grootkanselier

Etienne Grooten

HET JAAR 1986 IN BEELD

7 Juni Ridderstag-

De nieuwe Edelvrouwen en Ridders 1986

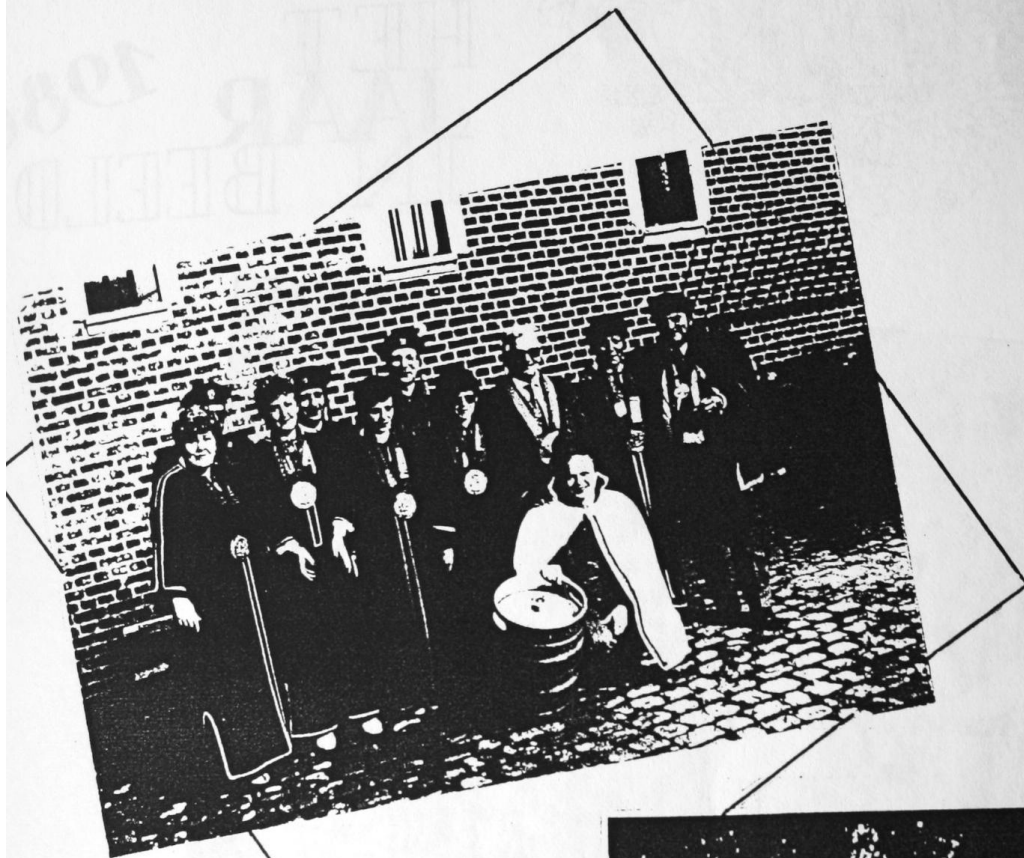
- AUSLOOS Roger
- DEDECKER Frans
- GABRIELS Martine
- LOGIST Ida
- MATHYS Freddy
- PEUTERS Theo
- RUPPOL Guido
- VERMEIREN Francis
- WIJKMANS Roger

lidnummer 125
126
127
128
129
130
131
132
133

Hoegaarden
Tienen
Tienen
Heliksem
Tienen
Heliksem
Boutersem
Zaventem
Lommel

DOMICELLA 1986 LOGIST IDA

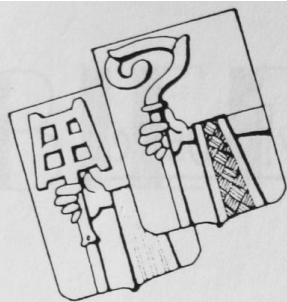
GRIETMUILVIERING TE BOST 7 SEPT 1986

De Hoge Raad van "Die Edele Orde vanden Moutstock" met in hun midden de nieuwe Hoegaardier, pastoor A. Weygaerts

De voogd van de Biergilde en Ridder Ausloos, dragen het vatje Hoegaards, welke is uitgegraven naar de ereplaats

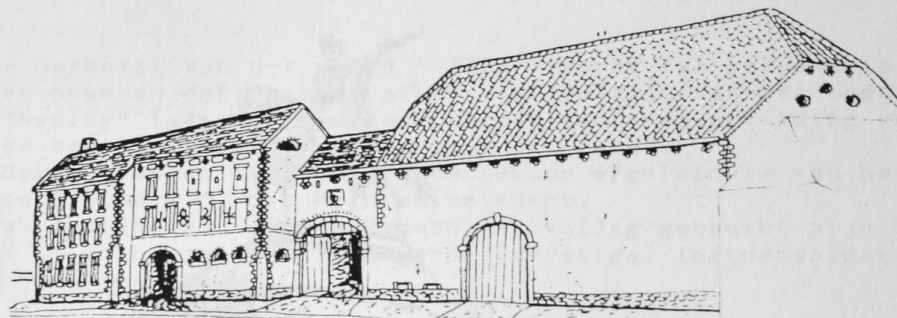

12 SEPT. 86
opening taverne

KOUTERHOF

19 SEPT. BROUWERSFEESTEN

Jaar v.h. Bier
IS TENEINDE

1986

De familie (De) Brouwer(s)

Naar aanleiding van het jaar van het bier werden op de Heizel de mensen verwacht die een familienaam hebben die iets met bier of brouwen te maken heeft. Op de familiefoto, die in aanmerking zou komen voor het rekordenboek, stonden ze met zijn 250, afkomstig van (voornamelijk) het Vlaamse land, van Koksijde tot Alken. Na een nauwgezette controle bleven er nog precies 191 over. „Randgevallen” als Maes, Tonneau, Canon, Deneve, Paenhuyze en Timmermans mochten van de deurwaarder immers niet meespelen. De families De Brouwer en Brouwers waren vanuit het best vertegenwoordigd. Biermans, Van Biervliet, Brasseur en Bierens waren eveneens veelgehoorde namen. De families Minnebier, Coelembier, Salembier, Cambier en Bierkens vormden daarentegen slechts een kleine minderheid. Allen werden ze op de gevoelige plaat vastgelegd, mochten kaas en bier gaan proeven en kregen bovendien nog een mooi geschenkenpakket met bierglazen, kaas en bierleedgets allerhande. (AMVW Foto Rob Coeckel)

het BROUWERSHUIS te Brussel

BIER OR NOT TO BIER...

Over de herkomst van het woord " BIER " wordt fel geredetwist. Sommigen beweren dat de naam afkomstig zou zijn van het Engelse woord "barley" (*gerst*), anderen opteren voor een afleiding van de Welse benaming voor gegiste gerst : "brace". Nog anderen beweren dat "bier" doorgewoon afgeleid is van het latijnse " bibere ", dat drinken betekent. Naar het schijnt zou dit werkwoord veelvuldig gebruikt zijn door de in onze kontreien gelegerde (dorstige) legioensoldaten van Julius Caesar.

Dat bier een drank is waarvan zijn kwaliteit en de eigenschappen te danken zijn aan natuurlijke en zelfs bovennatuurlijke invloeden, daarvan getuigen een Latijnse spreuk gebeiteld op het fronton van het statige Brusselse Brouwershuis, op de Grote Markt te Brussel, die als volgt vertaald kan worden :

Uit de weldaden van Hemel en Aarde
door de genade van St. Arnoldus en
door de arbeid van de mensen
is ontstaan deze drank vol leven :
het B I E R .

Naast het Brusselse Brouwershuis zijn er in Vlaanderen nog verscheidene stille getuigen van een groot verleden.

- Het Brouwershuis te Antwerpen, Brouwerstraat 20
- Het Gruuthuse te Brugge,
- Het Hopmuseum te Poperinge, Gasthuisstraat 71
- Het Stedelijk Brouwerijmuseum te Leuven, onder het stadhuis.
- Het Openluchtmuseum te Bokrijk.
- Privémuseum L. Maes - Walplaats 27 te Brugge
- Het Biermuseum 't Nieuwhuys te Hoegaarden, Ern Ourystraat 4.
- Het Brouwerijmuseum van Bocholt.
- Het Brouwerijmuseum van Willebroek, Stationstraat.
- Het Brussels Museum van de Geuze, Gheudestraat 56 Anderlecht.

BIERSOORT =====

Bier is een verzamelnaam. Hij dekt een duizelingwekkend gamma van stijlen, typen, merken en van kleuren, geuren en smaken. Juist omdat bier het resultaat is van een ingewikkelde verwerking van natuurlijke grondstoffen, is er zoveel verschil. Deze verschillen noemen we de biersoort.

De biersoort groepeerde bieren van hetzelfde smaaktype, ofwel gebrouwen voor dezelfde gelegenheid. Zo groepeerde de groep "abdijsbieren" de 5 echte trappisten, maar ook alle andere niet abdijsbieren die in dezelfde smaaksoort vallen.

Onder de geuzen vindt men de bieren gebaseerd op bier van spontane gisting.

De groep "oud bruin" bevat alle bieren met de typische zoet-zure smaak, ook de kriekbieren op basis van oud bruin.

De tripels zijn de blonde sterke en moutige bieren.

De "witbieren" zijn diegene waarvoor tarwe als grondstof werd gebruikt en die geen spontane gisting hebben meegemaakt.

Aletypes zijn hoge gistingbieren van lage dichtheid en alcoholgehalte.

Een bier van lage gisting met lage dichtheid en alcoholgehalte noemt men een pils-type.

Export is dikwijls een zachtere en iets lichtere versie van een pils.

Per soort geven we eveneens de indicatie van de smaak.

Pils-type	neutraal tot iets bitter
Alle-type	dikwijls neutraal tot iets bitter
Export	neutraal en dikwijls iets zoetig
Gueuze	dikwijls zurig-zoet
Saison	variabel
Oud bruin	dikwijls zoetig-zuur
Witbier	zoetig-zuur
Abdijsbier	dikwijls zoetig
Tripel	neutraal meestal sterk
Chtistmas	variabel
Scotch	zoetig-zuur
Stout	meestal zoet

In ons volgende Moutstockje gaan we verder in op de Witte bieren (Tarwe bieren) waar de Hoegaard is ingedeeld.

PLAATS VOOR DE EDELVROUWEN

WELK BIER SERVEREN BIJ WELK GERECHT..

Als Aperitief: een KLEIN GLAASJE met oude Geuze, Hoegaarden Grand Cru, Hommelbier of Liefmans Gouden Band.
Ook goed: vruchtenbier of ieder niet te zwaar bier van hoge gisting, maar dan wel koel geserveerd.

Algemene vuistregel:

Vermijd om bij het eten zware bieren te drinken.
Lichtere bieren (ook van hoge gisting) verdienen de voorkeur.

Is bij de bereiding van het gerecht bier gebruikt, serveer dan hetzelfde bier op tafel.

Zurige bieren bevorderen de spijsvertering het best:
Oud Hoegaards bier, niet zoete geuze, een faro, een Rodenbach of een Bios zullen het bij veel gerechten uitstekend doen.

MAAKT BIER DIK ?

=====

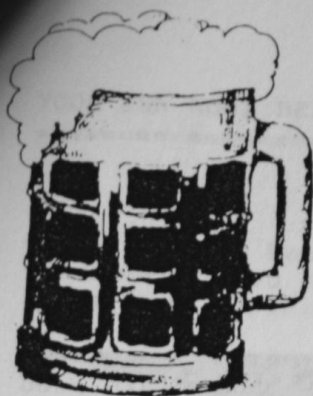
1 liter tafelbier, 335 kcal,
1 liter normaal bier (pils) 410 à 440 kcal.
1 liter speciaal bier 450 à 480 kcal.
1 liter rode wijn 770 kcal
1 liter witte wijn 700 kcal.
1 liter appelsap 560 kcal

Een glas pils van 33 cl. levert ong. 135 kcal.

De slogan bier maakt dik gaat dus absoluut niet op, zeker niet wanneer men met mate drinkt.

Door zijn zuurtegraad, koolzuurgehalte, enzymen en hopbestanddelen is bier bovendien licht verteerbaar en bevordert het de spijsvertering, de leverwerking en de stofwisseling.

Drink bier altijd langzaam dan verlopen de eliminatie van de alcohol evenwichtig.

Bier ^{EN} Kaas

Als bepaalde Franse wijnen zo goed harmoniëren met bepaalde Franse kazen, waarom zouden sommige Belgische kazen dan ook niet een geslaagd gastronomisch huwelijk kunnen sluiten met sommige Belgische bieren ?
Onze bierwaaier is beslist te vergelijken met de Franse wijnrijkdom. En de jongste tien jaar is België ook bezig een groot kaasland te worden.

In de voorbije jaren zijn gastronomen aan het testen en proeven geslagen om goede bier-kaas combinaties te ontdekken. Het is allemaal nog nieuw en niet zeer overtuigend. Bier is tenslotte geen wijn en de gastronomische wereld heeft het bier in het verleden eerder verketterd dan vertroeteld.

Als Biergilde hebben we daar ook een opdracht te vervullen. Met combinaties van Belgische kaas en Belgisch bier begeven we ons op een nog bijna onbetreden culinaire paden, waar iedere fijnproever nog zelf veel plezierige ontdekkingen kan doen met eigen experimenten. En dat maakt het juist zo interessant. De hierna volgende suggesties zijn dan ook geen wet maar alleen een voorbeeld.

Algemene regels

=====

Zowel heel vette als heel zachte kazen gaan zelden goed samen met bier. Kaas met hard zuivel en sterk gezouten kaas geven daarentegen vaak de beste resultaten. Zout is namelijk de enige smaak die niet in bier voorkomt en daarom zijn zoute snacks en dergelijke zo lekker bij deze drank.

Schenk het bier op de juiste temperatuur en drink het rustig en met kleine teugjes.

Voor het schenken van bieren en de juiste temperatuur verwijzen we U naar ons eerste Moutstockje.

OP ZOEK NAAR
EEN NIEUWE HARMONIE

Een gastronomisch huwelijk van Belgische kazen en Belgische bieren!

VOOR EEN MOOI BELGISCH KAAS- EN BIERAVONDJE

===== 6 à 8 personen

Negen soorten kaas (200 gr. van elke soort zullen volstaan)
Beauvoorde, Boû d'Fagne, belegen Belgische Gouda, zachte Herve
Echte Loo, Maredsous, Nazareth, Passendale en Rubens.

Zes soorten bier (neem vier flesjes van elke soort)
Bush Beer, Chimay Grande Réserve, Duvel, Grimbergen Dubbel,
Hoegaarden Grand Cru en Maredsous 8

Ieder van deze zes bieren afzonderlijk harmonieert goed met alle
genoemde kazen.

De gasten kunnen zich dus naar keuze tot één biersoort beperken
of kleinere hoeveelheden van meerdere soorten uitproberen.

Met wat bruin boerenbrood erbij, komt ge zeker tot een heel
gezellig en gastronomisch geheel.

Aan U om het eens uit te proberen en enkele proevers uit te no-
digen. (Proefpersoon tel. 016/ 817235)

Voor het aperitief:

een klein glaasje geuze met toostjes besmeerd met Brusselse kaas,
schepkaas of kruidige plattekaas.

Of een glaasje abdijbier met de overeenkomstige abdijkaas (in
blokjes gesneden).

Een hapje kaas bij een goed glas bier
=====

Hoegaarden Grand Cru met belegen Belgische Gouda
Orval met Wijnendale
Brigand met Vacheloo
Oud Zottegems met Saint-Aubin
Gouden Carolus met Belgische Cheddar
Leffe met Postelkaas
Pils met pikante Herve.

Onze bedoeling met dit kleine artikel over Bier en Kaas, is voor-
al U enkele gedachten te geven, om daarmee zelf te experimenteren.

Dat er keuze genoeg is blijkt uit de meer dan 600 Belgische bie-
en en de meer dan 60 Belgische kaas soorten.

NA

HOEGAARDS - BIER

NU

HOEGAARDSEKAAS

Er is maar één Hoegaarden, en dat is door iedereen aangenomen en dus heeft Hoegaarden nog een parel op zijn kroon geplaatst, namelijk een HOEGAARDSE KAAS die de naam D O N J O N draagt.

Een donjon is een versterkte woontoren en in 1984 werd de donjon van Meldert gerestaureerd.

Deze Donjon dateert grotendeels uit de tweede helft van de 14 e eeuw, maar delen zijn 13e eeuws.

Tot omstreeks 1568 werd de toren bewoond.

Toen werd hij waarschijnlijk wegens godsdienstrellen in brand gestoken. Hij bleef bestaan als een ruïne tot in 1984.

Voor enkele jaren was de naam Donjon te Hoegaarden bijna een onbekende, nu raakt hij ingeburgerd en zeker nu die naam ook is gegeven aan de nieuwe Hoegaardse kaas, die door Yves Knaepen is gelanceerd.

Deze DONJON is een ambachtelijke boerenkaas op basis van 48% rauwe AA-melk, met natuurlijk zuursel.

De kaas verdraagt de tijd, wordt pittiger naarmate hij ligt. De kaas wordt gelanceerd als beleg en als hapje bij diverse soorten Hoegaards bier.

Wij wensen dan ook aan de Donjon een even groot succes als het Hoegaards bier.

DE BROUWERS VAN HOEGAARDEN

UIT HET VERLEDEN

VERVOLG

ENKELE OUDE BROUWERS - GESLACHTEN

Pas van bij de aanvang der 18e eeuw zijn er vastere gegevens bekend nopens de biernijverheid van Hoegaarden. Zo zien wij de eerste kwart eeuw terecht als de "opbloeiingsperiode" waarin een 25 tal brouwerijen tot stand kwamen of zich verder ontwikkelden, om weldra het hoge woord te voeren.

Deze brouwerijen bevonden zich in het dorp zelf, te Houtem, Bost, Nerm of aalst en waren eigendom van Hoegaardiers, of werden door kloostergemeenschappen uitgebaat.

De Meester-Brouwers uit die tijd waren toonaangevende mannen, die als de meestvooraanstaanden uit hun streek in de Regentie zetelden en er het leven en de politiek bepaalden.

De onderlinge uithuwelijking van hun kinderen zorgde ervoor dat alle eigendommen in eigen families bleven, waardoor zij zich aanzienlijk wisten te verrijken en grote grondbezitters werden.

Het loont de moeite deze brouwers- en schepenfamilies nader te leren kennen, want zij maakten inderdaad de kern uit der grote heersende geslachten uit de oude "Vrijheid" van Hoegaarden, die vaak als kleine landadel werden beschouwd en in groot aanzien stonden.

Doch alvorens tot de beschrijving van deze geslachten over te gaan vermelden we vooreerst de brouwers BORMANS die gedurende drie generaties stand hielden en bij de oudst bekende bierbrouwers van Hoegaarden behoorden. Men had achtereenvolgens:

- Jan Bormans: geboren ca. 1580 en gehuwd ca. 1610 met Margriet Van Osmael, in 1612 vermeld als brouwer te Nerm, burgemeester van Hoegaarden in 1624 en overleden in 1654

- Daniel Bormans, zoon van vorige, geboren ca. 1618 gehuwd in 1641 met Marie De Kinder en hertrouwd in 1654 met Josyne Van Den Putte. Hij woonde te Hoegaarden in de huidige hoeve Cipers, waar hij brouwer en tevens landbouwer was. Hij werd eveneens tot burgemeester verkozen en overleed in 1662.

- Hendrik Bormans, zoon uit het tweede huwelijk van vorige, geboren 1661 en huwde in 1683 met Maria Anna Bonjean, volgde zijn vader op als brouwer.

Anderzijds mag ook Germijn SPAENS niet vergeten worden. Hij werd geboren in 1621 als zoon van Aerdts Spaens en Marie Van De Roye en huwde in 1642 met Barbara Van Schrieck. Was schepen en burgemeester te Tienen, maar had in 1657 een brouwerij te Hoegaarden.

Bij de aanvang der XVIIIe eeuw waren deze brouwerijen echter verdwenen en hadden plaats geruimd voor de "Groten" uit de streek, die tijdens de "Gouden Eeuw" te Hoegaarden als Meester-Brouwer en Notabelen naam zouden verwerven. Dit waren:

A. 't Groet Paenhuys

=====

Vermoedelijk gelegen waar zich de voormalige brouwerij Lories bevond, bestaande uit een brouwershuis palend aan een eenvoudig woonhuis uit Goevertangesteent en voor het eerst vermeld in 1709. (Lag ongeveer over de vroegere magazijnen van de Hougardia).

De eigenaar was Meester-Brouwer Bernard Vandermolen, geboren 1680 zoon van Bernard en Jeanne Gulpen. Huwde met Barbara Theresia Windellinckx uit Tienen

Na de dood van Bernard in 1743 zette zijn weduwe de brouwerij voort. Tijdens de slag van Neerwinden in 1793 viel een bende soldaten aangelokt door het goede bier, het dorp binnen en bij schermutselingen beschadigde een verloren kogel het schild, dat het jaartal 1753 droeg (jaartal dat op heden nog ver van bewezen is en zeker niets te maken heeft met de latere brouwers Lories).

B. 't Paenhuys op de beek

=====

Deze brouwerij lag op de Beek (huidige Stoopkensstraat) en schijnt eveneens rond 1709 te zijn begonnen. Zij werd uitgebaat door een andere Bernard Vandermolen, kozijn van de brouwer op 't Groet Paenhuys.

Hij werd in 1682 geboren als zoon van Renier en Francisca Petri.

In 1705 huwde hij met Elisabeth Van Osmael en hertrouwde rond 1730 met Anna Maria Devroye.

Hij was burgemeester te Hoegaarden in 1712 en schepen in de Regentie tijdens de dorpswisten van 1749.

In 1748 liet hij op de hoek der huidige Tomme- en Pastorijstraat, de hoeve "Refugie der 11.000 maeghden" bouwen, die later vermoedelijk op zijn zoon Nicolaes overging.

Meester-Brouwer Bernard Vandermolen overleed in 1757. Zijn paenhuys werd voortgezet door zijn weduwe, gesteund door haar zoon François (°1733) en diens halfbroer Bernard (°1717).

Vanaf 1769 stond de brouwerij nochtans op naam van François, terwijl Bernard er medebrouwer was, waaruit mag besloten worden dat hij ze in voordonatie had gekregen.

De nieuwe eigenaar François Vandermolen huwde in 1763 met Maria Francisca Geerts

C. Brouwerij Bietens

=====

Lag in het dorp en behoorde toe aan Meester-Brouwer Jan Bitens
Het paenhuys Bietens schijnt van in de XVIIe eeuw te dateren.

D. Brouwerij Geerts te Houtem

=====

Dateert van uit de XVIIe eeuw en was gelegen te Houtem onder Hoegaarden. Zij werd als eigendom vermeld van Meester-Brouwer Jan Geerts, de jonge, geboren 1652 als zoon van Jan en Cath. Cabergh. Hij huwde rond 1684 met Cath. Van Der Eycken.

Brouwer Jan Geerts overleed in 1710 en werd opgevolgd door zijn zoon Hubert die in 1718 te Oorbeek in het huwelijk trad met Clara Van Hagendoren.

E. Brouwerij Struys te Houtem

=====

Dit paenhuys was eveneens gelegen te Houtem en schijnt rond 1710 begonnen te zijn door Jan Struys, na zijn huwelijk met Agnes Huybens.

In 1735 nam Henri Struys geboren in 1710, de brouwerij van zijn vader over. Hij huwde in 1735 met Elisabeth Sweerts, werd in 1746 tot burgemeester van Hoegaarden verkozen en nadien tot 1e schepen in de Regentie aangesteld.

F. Brouwerij Nijs

=====

Deze brouwerij lag vermoedelijk te Nerm en behoorde toe aan Martin Nijs geboren 1642, zoon van Servais en Marie Van Parijs.

Hij was griffier te Zittert-Lummen en notaris te Hoegaarden. Hij huwde in 1676 met Maria Bormans.

Martin Nijs overleed in 1693 en zijn paenhuys werd overgenomen door zijn vermoedelijke neef Jacques Nijs (1662) Hij huwde in 1683 met Beatrix Sweerts en vestigde zich te Nerm.

Meester-Brouwer Jacques Nijs overleed in 1717 en de brouwerij werd door zijn weduwe voortgezet. Na haar dood in 1745 ging zij over op haar zoon Jacques. Hij huwde in 1733 met Françoise Theresia Van Osmael en werd in 1750 tot burgemeester van Hoegaarden verkozen.

G. 't Paenhuys van 't cloester

=====

De brouwerij van het Klooster te Klein Overlaar werd uitgebaat door de Paters Begaarden en bestond reeds van vroeg in de 17e eeuw.

H. Brouwerij Flemalia

=====

Was gelegen in het dorp en behoorde toe aan Sieur Flemalia, die reeds van vóór 1700 als brouwer bekend stond.

I. 't Boerenhol

=====

Deze brouwerij lag op 't Spanuit te Bost, onder Hoegaarden en was reeds voor 1700 in werking. Zij stond op naam van Theodoor van Roy, die tot een zeer vooraanstaande familie behoorde, verwant met de van Ranst en Spaens uit Tienen.

J. De Grote Molen

=====

De brouwerij van de grote molen, gezegd "tot Steenberghen", was gelegen aan de Getebrug en behoorde samen met de graanmolen, sedert 1342 aan de Abdij van Park (Heverlee), nadat dit eigendom in 1328 als cijngood aan Ingelbram de Nederheem was verleend.

In 1650 werd de molen uitgebaat door Willem Nijs uit Rommersom, terwijl het paenhuys later op naam stond van Sb. Pascal Dumoulin. Na zijn dood werd de brouwerij door zijn weduwe voortgezet. Ofschoon voor het eerst als brouwerij vermeld in 1709, schijnt zij nochtans veel ouder te zijn.

K. Brouwerij Vandenbrouck

=====

Gelegen in het dorp en eigendom van Hendrik Vandenbrouck, geboren 1646, zoon van François en Madeleine Piroy.
Hij huwde in 1670 met Marie Donnax en overleed in 1723.

L. Brouwerij Rega

=====

Bestond reeds in de 17e eeuw en werd gehouden door Sr. Jan Rega uit Autgaerden, geboren in 1638, zoon van Henri en Jeanne Vleminx. Hij huwde in 1669 met Antoinette Van Goidtsnoven en vestigde zich te Nerm.
Na de dood van Sr. Jan Rega in 1713 volgde zijn zoon Henri hem op, die ofschoon te Geet-Betz wonend, de brouwerij te Hoegaarden op zijn naam liet uitbaten.

M. Brouwerij Sweerts

=====

Trad vermoedelijk in werking tussen 1700 en 1709, en behoorde toe aan Meester-Brouwer Servatius Sweerts, geboren 1670 als zoon van Petrus en Margr. Hermans. Hij huwde in 1700 met Cath. Peeters en was schepen in de Regentie van Hoegaarden. Zij woonden in de Paradijshoeve, bij het Paradijsstraatje, waar vermoedelijk hun paenhuys lag.
Na de dood van brouwer Servatius Sweerts in 1737, nam zijn jongste zoon de brouwerij over. Deze huwde in 1736 met Barbe Van Osmael en had zich te Rommersom gevestigd. Hij was gezwoorene in de dorpsraad, werd in 1755 en 1756 tot burgemeester verkozen en trad na 1765 op als rekenplichtige in de gemeenteraad van Hoegaarden.

N. Brouwerij Dumont te Houtem

=====

Gelegen te Houtem, behoorde dit paenhuys reeds in de 17e eeuw toe aan Meester-Brouwer Jean Dumont, notabele te Hoegaarden. Hij huwde in 1665 met Margr. Sweerts.

In 1712 werd Everard Dumont brouwer in het paenhuys van zijn vader. Hij huwde in 1712 Agnes Huybens en was schepen in de Regentie van 1749.
Tussen 1737 en 1739 ging de brouwerij over op Everard, de jonge (1715).
Hij huwde met Elisabeth Bueckens.

O. Brouwerij Chaltin

=====

Gehouden door Mev. Chaltin en vermoedelijk gelegen in het dorp. Voor het eerst vermeld in 1709, maar schijnt reeds vroeger te hebben bestaan.

P. Brouwerij Pastoor Van Halen

=====

Lag waarschijnlijk ook in het dorp. Dit paenhuys komt pas vanaf 1717 in de brouwersregisters voor, ofschoon alles laat vermoeden dat het ouder is.

Q. Paenhuys Labours te Aalst

=====

Lag te Aalst waar zijn eigenaar Lambert Labours (°1664) gezwoorene was in de dorpsraad van 1749. Wordt voor het eerst in 1716 als brouwer vermeld, maar zou voordien huurbrouwer zijn geweest.

R. Brouwerij Gentil

=====

Behoorde toe aan Sr. Jacobus Gentil, gehuwd in 1728 met Anna Bietens, die voor het eerst in 1719 als brouwer wordt aangegeven.

S. Brouwerij Dekinder

=====

Lag in het dorp en was eigendom van Jean Bt. Dekinder. Werd geboren in 1686 als zoon van Henri en Anne Van Herberghen en huwde in 1713 met Marie Thérèse Bietens. Tussen 1713 en 1718 stelde hij zijn paenhuys open en werd in 1719 en 1743 tot burgemeester van Hoegaarden verkozen, om in 1749 als gezwoorene in de dorpsraad te zetelen.

T. Brouwerij Peeters

=====

Stond vanaf 1719 op naam van Engelbert Peeters (°1679) zoon van Engelbert en Marie Van Molle. Hij huwde in 1705 met Elisabeth Schoolmeesters.

U. Brouwerij Vanderstraeten

=====

Na tot 1722 huurbrouwer te zijn geweest, stelde Gabriël Verstraeten zijn eigen brouwerij open. Werd in 1736 als brouwer opgevolgd door zijn zoon (°1697), die in 1738 burgemeester was van Hoegaarden.

V. Brouwerij Schepers

=====

Behoorde toe aan Sr. Guill. Schepers, die voor heteerst in 1723 als brouwer werd vermeld. Hij huwde in 1718 met Lucia Van Nerum; werd in 1748 tot burgemeester verkozen en zetelde nadien als gezwoorene in de dorpsraad.
Na zijn dood werd hij opgevolgd door zijn zoon Jean François (°1718)

W. De Engel

=====

Dit paenhuys verscheen in 1724 en was gelegen aan de uitgang van het dorp op de steenweg naat Tienen, waar in de gevel van het woonhuis, nog steeds een "Engel" prijkt met het jaartal 1733 toen de steen aangebracht werd.
De brouwerij behoorde toe aan Peeter Geerts. Hij was de kozijn van brouwer Jan Geerst te Houtem.
Meester-Brouwer Peeter Geerts werd in 1716 en 1726 tot burgemeester van Hoegaarden verkozen.
In 1748 stierf Peeter en werd opgevolgd door zijn zoon Marcel

Q. Paenhuys Labours te Aalst

=====

Lag te Aalst waar zijn eigenaar Lambert Labours (°1664) gezworene was in de dorpsraad van 1749. Wordt voor het eerst in 1716 als brouwer vermeld, maar zou voordien huurbrouwer zijn geweest.

R. Brouwerij Gentil

=====

Behoorde toe aan Sr. Jacobus Gentil, gehuwd in 1728 met Anna Bietens, die voor het eerst in 1719 als brouwer wordt aangegeven.

S. Brouwerij Dekinder

=====

Lag in het dorp en was eigendom van Jean Bt. Dekinder. Werd geboren in 1686 als zoon van Henri en Anne Van Herberghen en huwde in 1713 met Marie Thérèse Bietens. Tussen 1713 en 1718 stelde hij zijn paenhuys open en werd in 1719 en 1743 tot burgemeester van Hoegaarden verkozen, om in 1749 als gezworene in de dorpsraad te zetelen.

T. Brouwerij Peeters

=====

Stond vanaf 1719 op naam van Engelbert Peeters (°1679) zoon van Engelbert en Marie Van Molle. Hij huwde in 1705 met Elisabeth Schoolmeesters.

U. Brouwerij Vanderstraeten

=====

Na tot 1722 huurbrouwer te zijn geweest, stelde Gabriël Verstraeten zijn eigen brouwerij open. Werd in 1736 als brouwer opgevolgd door zijn zoon (°1697), die in 1738 burgemeester was van Hoegaarden.

V. Brouwerij Schepers

=====

Behoorde toe aan Sr. Guill. Schepers, die voor het eerst in 1723 als brouwer werd vermeld. Hij huwde in 1718 met Lucia Van Nerum; werd in 1748 tot burgemeester verkozen en zetelde nadien als gezworene in de dorpsraad. Na zijn dood werd hij opgevolgd door zijn zoon Jean François (°1718)

W. De Engel

=====

Dit paenhuys verscheen in 1724 en was gelegen aan de uitgang van het dorp op de steenweg naat Tienen, waar in de gevel van het woonhuis, nog steeds een "Engel" prijkt met het jaartal 1733 toen de steen aangebracht werd.

De brouwerij behoorde toe aan Peeter Geerts. Hij was de kozijn van brouwer Jan Geerst te Houtem.

Meester-Brouwer Peeter Geerts werd in 1716 en 1726 tot burgemeester van Hoegaarden verkozen.

In 1748 stierf Peeter en werd opgevolgd door zijn zoon Marcel

X. Brouwerij Van Den Bempt

=====

Verscheen rond 1724/25 en behoorde toe aan Jan Van Den Bempt, die in 1723 en 1729 tot burgemeester van Hoegaarden werd verkozen.
In 1719 had hij Christina Stockmans gehuwd, die na de dood van haar echtgenoot in 1754 de brouwerij voortzette.

Y. Brouwerij Van Nerum

=====

Charles Van Nerum uit Waenrode (9 Bunsbeek 1689, zoon van Joannes en Lucie Wanten) huwde in 1723 Barbe Sweerts, dochter uit de brouwerij Sweerts.
In afwachting dat zijn eigen paenhuys klaar was, vestigde hij zich na zijn huwelijk, als huurbrouwer te Hoegaarden en brouwde op 30 aug. 1724 nog op de brouwerij van zijn schoonvader Servatius Sweerts.
Maar vanaf St. Corneliusdag (16 sept. 1724) bezat hij een eigen paenhuys, gelegen aan de Grote Brug op de Vroenteweg genaamd "Brasserie de la Gethe" oft "St. Corneliuspachthof".

In 1733 werd Sr. Charles Van Nerum tot burgemeester verkozen en werd nadien voor het leven tot schepen in de Regentie benoemd.

Meester-Brouwer Charles Van Nerum overleed in 1757 en zijn weduwe zette de brouwerij voort. Na de dood van deze nam haar zoon Jacobus in 1778 het paenhuys over.
Deze huwde in 1768 met Marie Cath. Van Autgaerden.

Brouwer Jacobus Van Nerum overleed in 1824 en het was Jean Bapt. Van Nerum (°1782) die zijn vader als brouwer opvolgde.
Hij huwde met Albertine Dumont.

In 1832 overleed Brouwer Jean Bt. Van Nerum en werd opgevolgd door zijn zoon Charles. Hij huwde in 1859 met Cath. De Foor en stierf in 1871 toen de brouwerij overgenomen werd door zijn neef Julien Van Nerum, laatste brouwer uit het geslacht Van Nerum te Hoegaarden.